

Täysistunto

Maanantai 11.12.2017 klo 14.00—23.18

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yleisestä asumistuesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 161/2017 vp

Valiokunnan mietintö YmVM 15/2017 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

22.47 **Olli Immonen ps:** Puhemies! Käsittelyssä olevassa hallituksen esityksessä kaavailtu enimmäisasumismenojen jäädyttäminen ja sitominen elinkustannusindeksiin vuokraindeksin sijasta tulee valitettavasti lisäämään toimeentulotukimenoja ja toimeentulotuen tarvetta. Yleiseen asumistukeen kohdistuvat säästötoimenpiteet ovat erityisen ongelmallisia, sillä ne kohdistuvat kaikista pienituloisimpaan väestönosaan, ja nämä ongelmat tuodaan ilmi myös ympäristövaliokunnan mietinnössä. Nyt tehtävät muutokset hallituksen toimesta eivät vastaa perussuomalaisten käsitystä hyvästä ja kohtuuhintaisesta asumisesta varsinkin, kun yleistä asumistukea on jo leikattu kahtena edellisenä vuonna. Kun tähän lisätään yleinen asumismenojen nousu sekä vuokratasojen prosentuaaliset korotukset etenkin vaapaarahoitteisilla vuokramarkkinoilla, on kehityssuuntaus huono. Nyt olisi tärkeää pyrkiä varmistamaan se, että asumiskustannukset sekä vuokra- että omistusasujille, mahdollisia erityisryhmiä unohtamatta, pysyisivät kohtuullisina. Tähän tilanteeseen tämä hallituksen esitys ei tuo parannusta, joten, arvoisa puhemies, esitänkin, että tämä hallituksen lakiesitys hylätään.

22.49 **Satu Hassi vihr:** Arvoisa puhemies! Pyysin puheenvuoron ehdottaakseni tämän hallituksen esityksen hylkäämistä, mutta kun hylkäysesitys tehtiin, niin kannatan tätä hylkäysesitystä.

Tämä on siitä erikoinen hallituksen esitys, että hallituksen esityksen perusteluissa oikeastaan kerrotaan, miksi tätä esitystä ei pitäisi hyväksyä. Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan, että arviolta 40 prosenttia siitä säästöä, mitä uskotaan saatavan asumistuen puolella, valuu toimeentulotuen tarpeen kasvuun.

Tässä aikaisemmin keskustelimme pitkään työttömyysturvasta, siitä, miten ihmisiä kannustetaan tai lannistetaan. Siinä keskustelussa muun muassa edustaja Alanko-Kahiluoto toi esille sen, että monet sosiaaliturvan tutkijat ovat tuoneet esille sen, että toimeentulotuki on se kaikkein vähiten kannustava sosiaaliturvan muoto, sosiaaliturvan muoto, joka kaikkein vähiten kannustaa ihmistä omalla työllään lisäämään omia ansiotulojaan ja sitä kautta pa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 135/2017 vp

rantamaan omaa tilannettaan, koska toimeentulotuki kaikkein julmimmin leikkaa tukea silloin, jos ihminen onnistuu omia tulojaan kasvattamaan. Näin ollen tämä hallituksen esittämä asumistuen leikkaus myös heikentää meidän sosiaaliturvajärjestelmämme työhön kannustavuutta ja ihmisten mahdollisuuksia parantaa itse omaa tilannettaan.

22.51 Katja Taimela sd: Arvoisa herra puhemies! Yleisestä asumistuesta annetun lain muuttamisessa on käytännössä kyse asumistuen leikkauksesta. Esitetyssä muodossaan lain muutos heikentää yleistä asumistuen tasoa ja näin vaikeuttaa jo valmiiksi kaikkein heikoimmassa asemassa olevien kansalaisten tilannetta. Ei ole myöskään selkeää näyttöä siitä, että asumistuen taso suoraan vaikuttaisi vuokratasoon, vaikutukset tukien saajiin sen sijaan ovat kiistattomat. Muutos pahentaa eriarvoistumiskehitystä heikentämällä kaikkein haavoittuvimmassa taloudellisessa asemassa olevien väestöryhmien toimeentuloa. Heikennys on myös aikaa myöten paheneva, jos asumismenot kasvavat elinkustannusindeksiä voimakkaammin. Vaarana on, kuten valiokuntakäsittelyssäkin kävi hyvin ilmi, että yhä useampi yleisen asumistuen saaja ajautuu etenevän heikennyksen kautta toimeentulotuen pitkäaikaiseksi käyttäjäksi. Toimeentulotuki on tarkoitettu viimesijaiseksi tukimuodoksi, mutta nyt hallitus ajaa asumistuen leikkauksella ihmisiä toimeentulotuen piiriin, ja tästä ei todellakaan synny säästöjä, vaan lisäkustannuksia.

Me sosiaalidemokraatit pidämme tärkeänä asumiskustannusten nousun hillitsemistä, mutta on väärin tavoitella sitä heikentämällä asumistuen arkista toimeentuloa. Esitimme valiokuntatyössä lain hylkyä, ja johdonmukaisuuden nimissä nyt kannatan edustaja Immosen tekemää hylkäysesitystä.

22.52 Silvia Modig vas: Arvoisa herra puhemies! Hallitus on toistuvasti puhunut, miten on tärkeää saada asumistukimenoja pienenemään. Kyllä, mutta ainoa kestävä tapa tehdä se on vähentää asumistuen tarvetta. Se tarkoittaa, että me tarvitsemme enemmän kohtuuhintaisia asuntoja. Määrän lisääminen on yksi keino, mutta ei voi unohtaa myöskään laatua. Kuntien on tehtävä vahvaa tontti- ja maapolitiikkaa, jotta varmistetaan myös se, että ne syntyvät asunnot varmasti ovat myös kohtuuhintaisia.

Olen aina epäillyt ja voin sanoa tienneeni, että aivan varmasti asumistuen heikennykset siirtyvät jossain määrin toimeentulotukeen, mutta vasta tästä hallituksen esityksestä opin, että se on jopa 40 prosenttia, joka siirtyy suoraan asumistuen säästöistä toimeentulotukimenoihin. Ja me tiedämme, että toimeentulotuki on tarkoitettu viimesijaiseksi turvaksi ja väliaikaiseksi turvaksi, se on hyvin passivoiva tuen muoto, joka vie ihmiseltä mahdollisuuksia omassa elämässään, ja ei ole suotavaa, että kukaan sille pysyvästi joutuisi. Nyt jo iso osa ihmisistä varsinkin kasvavilla kaupunkiseuduilla, missä asumisen kustannukset ovat erityinen ongelma, joutuu turvautumaan toimeentulotukeen pysyvästi kattaakseen asumisen kustannukset. Tämä on täysin kestämaton ratkaisu, ja toivon hallitukselta nyt vahvempia toimia siihen, joka tämän tilanteen oikeasti ratkaisee: miten saamme lisää kohtuuhintaista tuotantoa. Minulla on siihen monta ajatusta ja toivonkin, että ministeri Tiilikainen jossain kohtaa ottaa niitä käyttöön.

22.54 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Kannatan myös edustaja Immosen tekemää hylkäys ehdotusta.

Tässä hallituksen alkuperäisessä esityksessä yleisestä asumistuesta annetun lain muuttamiseksi oli tosiaan osuus, joka koski osa-asuntoa ja alle 20 neliömetrin suuruisen asun-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 135/2017 vp

non enimmäisasumismenoa, mutta se on sieltä nyt poistettu valiokuntakäsittelyn aikana. Sen poistaminen oli ehdottomasti oikea ratkaisu, sillä vaikutukset olisivat voineet olla merkittäviä erityisesti opiskelijoiden toimeentuloon. Se on jo nykyisin niin niukkaa, että asumistukeen suunniteltu muutos olisi tältä osin voinut heikentää sitä yhä edelleen ja vielä merkittävästikin.

Yleisen asumistuen enimmäisasumismenojen sitominen elinkustannusindeksiin vuokraindeksiin sijaan jäi kuitenkin tähän hallituksen esitykseen, mitä en pidä ollenkaan hyvänä asiana. Hallituksen toimenpiteet, kuten lämmityspolttoaineiden veronkorotukset, ovat nostaneet asumisen hintaa muutoinkin. Kiinteistöveron alarajan korotustakin hallitus ajatteli tehdä, mutta se onneksi peruttiin. Tästä näkökulmasta käsin tarkasteltuna tämä yleisen asumistuen muutos ei ole kannatettava. Yleisesti ottaen tulisi pyrkiä pikemminkin alentamaan asumisen hintaa. Tämän lakiesityksen sijaan tosiaan tulee alentaa asumisen kustannuksia, ja silloin pienennettäisiin myös asumistukimenoja.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.